

Parlamentul
Republicii Moldova

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

asupra proiectului de lege privind completarea și modificarea Legii nr.289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale
(la nr.273 din 25.06.2020)

Examinînd proiectul de lege privind completarea și modificarea *Legii nr.289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate de muncă și alte prestații de asigurări sociale*, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă, de către un grup de deputați în Parlament, cu adresa nr.273 din 25.06.2020, DIRECȚIA GENERALĂ JURIDICĂ, în temeiul art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996, avizează proiectul cu următoarele observații și propuneri.

1.Prezentul proiect de lege are ca obiect de reglementare modificarea art.4 (Sursele de finanțare a prestațiilor de asigurări sociale), art.6 (*Condițiile de acordare a prestațiilor de asigurări sociale*), art.13 (*Cuantumul indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă*) și art.14 (*Indemnizația pentru prevenirea îmbolnăvirilor*) din Legea nr.289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale (în continuare – *Legea nr.289/2004*).

2.Potrivit Notei informative, acest proiect de lege are ca scop instituirea dreptului la indemnizație pentru incapacitate de muncă cauzate de boli obișnuite sau de accidente nelegate de muncă, indiferent de stagiul de cotizare cumulat la momentul survenirii riscului de îmbolnăvire, iar plata acestui drept să fie achitată integral din bugetul asigurărilor sociale de stat, "*aplicînd astfel principiul solidarității, principiu fundamental pentru sistemul obligatoriu de asigurări medicale*".

3. Prin obiectul și conținutul său normativ, proiectul face parte din categoria legilor organice, întrucît vizează intervenții asupra unui act normativ de natură organică, iar domeniul reglementat este de competența exclusivă a Parlamentului, fiind incidente dispozițiile art.66 și art.72 din Constituție.

4.Menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Direcția generală juridică nu se poate pronunța asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

5.Referitor la acoperirea financiară a soluțiilor legislative din prezentul proiect de lege, Nota informativă adițională la proiect precizează că în acest sens urmează a fi utilizate mijloacele financiare ale bugetului asigurărilor sociale de stat.

267-08 nr. 313
1.04.2020

Prin urmare, având în vedere implicațiile pe care le va genera adoptarea proiectului de lege asupra bugetului asigurărilor sociale, devin incidente prevederile art.104 alin.(1) din Constituție, potrivit cărora solicitarea unei informări din partea Guvernului asupra măsurilor previzionate în prezentul proiect de lege, este obligatorie. Or, având în vedere că proiectul de lege implică, respectiv și creșterea cheltuielilor de la bugetul de stat, este necesar a se avea în vedere prevederile art.131 alin.(4) din Constituție, conform căruia soluțiile legislative propuse pot fi adoptate numai la un aviz favorabil al Guvernului.

6. Pe fondul reglementărilor cuprinse în proiectul de lege semnalăm următoarele:

a). La **Art.I:**

- **pct.1 - pct.3**, soluțiile legislative propuse se rezumă, de fapt, la schutirea angajatorului de achitarea primelor 5 zile calendaristice de incapacitate temporară de muncă, dar nu mai mult de 15 zile cumulative pe parcursul unui an calendaristic, în condiții identice cazurilor de incapacitate temporară de muncă cauzată de tuberculoză, de SIDA, de o maladie oncologică sau de apariția riscului de întrerupere a sarcinii sau cazul femeilor gravide care se află la evidență în instituțiile medico-sanitare și pasarea acestei obligațiuni legale către bugetul asigurărilor sociale de stat.

Mai mult, la **pct.4**, cu referire la textul propus pentru art.6 alin.(5¹) din Legea nr.289/2004, în care se prevede stabilirea dreptului la indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de boli obișnuite sau de accidente nelegate de muncă, precum în cazul tuberculozei, de SIDA sau de o maladie oncologică, indiferent de stagiul de cotizare, e necesar de menționat că în vederea realizării politicii în domeniul asigurărilor sociale de stat, Parlamentul, în limitele atribuțiilor ce-i revin, este în drept să opteze pentru diverse soluții de reglementare și concretizare a conținutului drepturilor sociale, dar numai cu respectarea principiilor echității sociale și egalității, consfințite prin articolul 16 din Constituție. Or, egalitatea în drepturi constituie o garanție referitoare la exercitarea drepturilor fundamentale prevăzute în cuprinsul Constituției, dar **și a altor drepturi și îndatoriri subiective**, reglementate în cuprinsul altor acte normative.

În acest sens este de menționat că art. 1 din Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale (în continuare - **Legea nr. 489/1999**) definește noțiunea de **"indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă, inclusiv indemnizație pentru îngrijirea copilului bolnav** – formă de protecție socială a asiguratului, concretizată în o sumă de bani ce se acordă prin sistemul public de asigurări sociale pentru o anumită perioadă de incapacitate temporară de muncă".

Astfel, potrivit art. 2 din Legea nr. 489/1999, dreptul la asigurări sociale este garantat de stat și se exercită, în condițiile legii, prin sistemul public de asigurări sociale, iar în conformitate cu art. 3 din aceeași Lege, acest drept funcționează în baza anumitor principii, printre care se numără, și principiile **obligativității și contributivității**.

Prin urmare, pentru a beneficia de asigurările sociale prevăzute de lege, persoana trebuie să **participe** la sistemul public de asigurări sociale și să **contribuie** la fondul de asigurări sociale.

În acest context, cu titlu de informare, atenționăm că instituirea obligației angajatorului de a achita primele 5 zile calendaristice de incapacitate de muncă, dar nu mai mult de 15 zile cumulative pe parcursul unui an calendaristic a fost instituită conform **art.XXVI din Legea nr.178/2012** pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012,nr.190-192 art.644), avînd ca scop motivarea angajatorilor în crearea unor condiții mai bune pentru salariații angajați, ca aceștia să nu se îmbolnăvească, precum și să descurajeze practica concediilor de boală false.

b). Din punct de vedere al normelor de tehnică legislativă, stabilite de Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, **partea introductivă a pct.1, pct.3, pct.5 și pct.6 din Art.I**, cuvîntul **"conținut"**, urma să fie substituit cu cuvîntul **"cuprins"**.

c). Avînd în vedere că **Art.II și Art.III**, cuprind dispozițiile finale și tranzitorii, acestea urmau să fie redactate în forma unui articol distinct alcătuit din mai multe alineate, după următorul model:

„Art.II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la ... .

(2) Guvernul, în termen de ... , își va aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile prezentei legi.”

Ion Creangă
Șef Direcție

Ex: L.Sirețanu
Tel: 558